

گویش پشندی

(گویش مردم فُشند)

گردآورنده و نگارش:

فرشاد انوشه پور

احمد بهمنی

ویراستار گویشی:

حمید انوشه پور

چاپ نخست

زمستان ۱۳۹۷ خورشیدی

سرشناسه: انوشه‌پور، فرشاد، ۱۳۶۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: گویش پشنندی (گویش مردم فشنند) / گردآوری و نگارش فرشاد انوشه‌پور، احمد بهمنی؛ ویراستار
 گویشی حمید انوشه‌پور.
 مشخصات نشر: تهران: صانعی شه‌میرزادی، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۱۴۶ ص.
 شابک: 9786007614297
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 موضوع: پشنندی -- واژه‌نامه‌ها
 موضوع: Pashandi dialect - Dictionaries / پشنندی / Pashandi dialect
 شناسه افی: ه: بهمنی، احمد، ۱۳۶۱ -
 شناسه افزوده: انوشه‌پور، حمید، ۱۳۳۹ - ویراستار
 رده بندی کنگره: ۲۷۶ / PIR ۳ / الف ۱۳۹۷
 رده بندی دیویی: ۳۱۲ / الف ۱۳۹۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۸۵۳

گروه فرهنگی پشنند

کدستی: ۱۴۹۷۹-۴۴۸۸۱

تلفن: ۰۲۱۴۴۹۹۰۵۱۵ و ۰۲۶۴۴۶۶۴۴۸۵

دورنگر: ۰۲۱۴۲۶۹۵۶۹۷

رایانامه: pashandibook@gmail.com

انتشارات صانعی

mail@javidschool.ir

نام کتاب: گویش پشنندی (گویش مردم فشنند)

نویسندگان: فرشاد انوشه‌پور، احمد بهمنی

طرح روی جلد: لیلی قاسمی

صفحه‌آرایی: آرتا پژوهش کاوه

حامی مالی: موسسه آموزشی غیر دولتی فجر ندای جاوید

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: فارابی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۷۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات صانعی

* کلیه حقوق این اثر برای مولفان محفوظ است.

ISBN: 978-600-7614-29-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۴-۲۹-۷

فصل ۱: دیباچه

پیش‌گفتار داوران گویشی ۱

پیش‌گفتار ۳

فصل ۱: دیباچه

۱-۱-۱- پسند دیروز، فشند امروز: مختصری از جغرافیا، با معنی و فرهنگ مردم ۵

۱-۱-۱- ساختار اجتماعی ۹

۱-۱-۲- تاریخ شفاهی و وقایع مهم ۱۳

۱-۱-۳- دگرگونی‌های سال‌های اخیر و تاثیر آن بر گویش پشندی ۱۵

۱-۱-۴- فرهنگ عامه (فولکلور) ۱۶

۲-۱- گویش پشندی ۱۸

۱-۲-۱- سوابق مربوط به گویش پشندی ۱۸

۲-۲-۱- روش پژوهش ۱۹

۳-۱- دستگاه‌های زبانی ۲۳

۱-۳-۱- ویژگی‌های آوایی و روش آوانگاری ۲۳

۴-۱- گزیده‌ای از دستور زبان پشندی ۲۴

۲۴	۱-۴-۱- شمارش
۲۴	۲-۴-۱- ضمائر
۲۶	۳-۴-۱- ترکیب‌های وصفی و اضافی
۲۷	۴-۴-۱- صفت‌های تفضیلی (برتر) و عالی (برترین)
۲۷	۵-۴-۱- صفت نسبی
۲۷	۶-۴-۱- صفت مفعولی
۲۷	۷-۴-۱- کانا تحبیب
۲۷	۸-۴-۱- فعا
۲۷	۵-۱- گویشوران هر ره
۲۸	۶-۱- داوران

فصل ۲: واژگان برگزیده

۳۹	۱-۲- « _ » کشیده و « _ » کشیده (_ , _) ā, ō
۴۲	۲-۲- الف (_ , _ , _ , _ , _) a, e, o əw, b, c
۴۷	۳-۲- ب, b
۵۲	۴-۲- پ, p
۵۶	۵-۲- ت, t
۶۰	۶-۲- ج, j
۶۳	۷-۲- چ, c
۶۷	۸-۲- خ, x
۷۰	۹-۲- د, d
۷۶	۱۰-۲- ر, r
۷۷	۱۱-۲- ز, ذ, ظ, ض, z
۷۹	۱۲-۲- س, ش, ص, s
۸۲	۱۳-۲- ش, š
۸۴	۱۴-۲- غ, ق, q
۸۷	۱۵-۲- ف, f
۸۸	۱۶-۲- ک, k
۹۴	۱۷-۲- گ, g

فهرست

۹۸	 ۱۸-۲- ل، ا
۱۰۱	 m، م ۱۹-۲
۱۰۳	 n، ن ۲۰-۲
۱۰۵	 v، و ۲۱-۲
۱۰۹	 h، ه، ح ۲۲-۲
۱۱۱	 y، ی ۲۳-۲

فصل ۳: پیوست

۱۱۳	 ۱-۳- فراخوان م ناری
۱۱۵	 ۲-۳- گاهنار، پشند، شماره یک تا سه
۱۲۷	 مرجع ها

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

زبان نخستین مهر رین به ارتباطی بشر و از بارزترین وجوه تمایز انسان از دیگر جانوران است تا بدانجا که گاهی انسان حیوان ناطق نیز خوانده می‌شود. زبان‌ها ماهیتی پویا و متغیر دارند. زبان‌ها متولد می‌شوند، می‌بالند، می‌میرند. تغییرات در زبان به تبع تغییر در زندگی مردم رخ می‌دهد. تبادلات و تعاملات مردم، اقوام دیگر و جنگ‌ها و مهاجرات‌ها و تجارت و سیاست همواره در طول تاریخ اثرگذار بر زبان مردم بوده‌اند.

اما در حدود یکصد سال اخیر شاهد آن هستیم که رشد انفجارگونه فن‌آوری‌های ارتباطاتی روند طبیعی و آهسته مبادلات زبانی را با دگرگونی بی‌سابقه‌ای روبه‌رو ساخته‌است. وسایل نوین ارتباطاتی نظیر تلویزیون، رادیو، تلفن و در سال‌های اخیر اینترنت، زبان‌های متفاوت از گوشه و کنار دنیا را به شکل روزافزون به تعامل با یکدیگر واداشته‌اند. در کنار این عامل، مدرن شدن یا به عبارت ساده‌تر ماشینی و شهری شدن پیوسته جوامع سبب ایجاد تغییرات بنیادین در ساختارهای اجتماعی و اقتصادی سنتی شده‌است که لاجرم منجر به کنار گذاشته شدن بخش بزرگی از بدنه زبان از زندگی روزمره مردم می‌شود. بارزترین نمود این تحولات آنجا دیده می‌شود که در سراسر جهان، شمار فراوانی از گویش‌ها، لهجه‌ها و زبان‌ها که در طی هزاران سال به تدریج شکل گرفته بودند، در خطر انقراض قرار گرفته‌اند. بدین ترتیب به جرأت می‌توان گفت که بخش بزرگی از فرهنگ و میراث چند هزار ساله ما نیز به سادگی در حال از دست رفتن است.

دغدغه آنچه گفته شد، در کنار علاقه به روستای پدری، ما را بر آن داشت که در حد توان خود در حفظ گوشه‌ای از این میراث کهن بکوشیم. این تلاش از سال ۱۳۸۶ شروع شد تا به امروز که بخشی از این کار به چاپ می‌رسد. مهم‌ترین هدف ما ثبت واژه‌ها و استخراج دستور زبان پشندی (فشندی) بوده که بیشتر آن در مجموعه حاضر به چاپ رسیده‌است. هدف دوم ما ثبت و نشر آداب

و رسوم و جزئیات زندگی سنتی مردم روستای فشنند بوده است. در این راه نیز با پرس و جو و گاهی فراخوان‌های عمومی از مردم روستا و همکاری علاقمندان، شماری از ضرب المثل‌ها، بازی‌ها، مراسم‌ها، گاه‌شماری، اعتقادات، تابوها، شغل‌ها و غیره جمع‌آوری گردید که انشاءالله در مراحل بعدی تجمیع و تصحیح شده و در غالب یک مجموعه منسجم به چاپ خواهد رسید. هر چند در این زمینه هنوز نیازمند آنیم که همروستاییان عزیز و خوانندگان محترم ما را همراهی کرده و در مستند ساختن فرهنگ زندگی مردم به ما یاری رسانند.

در تهیه این مجموعه، پس از مطالعه روش‌های گویش‌نامه نویسی و مشورت با استادان فن، شیوه‌ای نوینی از گردآوری و طبقه‌بندی پایه ریزی شد که در آن از مزیت فضای مجازی و ابزارهای رایانه‌ای در تهیه، نگهداری و بنگری داده‌های میدانی بهره گرفته شده است. همچنین تک تک واژگان این کتاب و توضیحات آن چند بار به کمک ارزیابان مسلط به گویش پشندی مورد بازبینی قرار گرفته است. در نهایت آن به روشی غم‌آن که برای نوشتن این اثر چند سال زمان صرف کرده‌ایم و بر مشکلات فراوانی فائق آمده‌ایم، این مجموعه را خالی از عیب نمی‌دانیم و اعتقاد داریم که این تنها آغاز راهی است که امیدواریم ادامه آن توسط دیگر علاقه‌مندان به فرهنگ مردم ایران زمین پیموده شود.